

Eläinten terveyden valvonta 2016

Evira/290/0411/2017

Eviran raportti
Hyväksymispäivä 16.5.2017

Eläinten terveys ja lääkitseminen -yksikkö

Hyväksyjä	Terhi Laaksonen
Esittelijä	Sirpa Kiviruusu
Lisätietoja	Sirpa Kiviruusu

Sisällysluettelo

1	ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA	4
2	VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN	4
2.1	<i>Kansallinen eläintautien valvontajärjestelmä</i>	4
2.2	<i>Vuosittaiset eläintautien seuranta- ja valvontaohjelmat</i>	8
2.3	<i>Eläinrokotteiden laadunvalvonta</i>	12
2.4	<i>Laboratoriot</i>	12
3	TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS.....	13
3.1	<i>Todetut puutteet ja niiden yleisyys</i>	13
3.2	<i>Puutteiden analyysi</i>	13
4	AUDITOINNIT JA MUU SAATU PALAUTE	14
5	ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET	14
5.1	<i>Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen</i>	14
5.2	<i>Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen</i>	14
5.3	<i>Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet</i>	15
6	VALVONNAN RESURSSIT	15
7	MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN	15

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA

Erityisiä haasteita eläintautivalvonnalle aiheutti loppuvuonna luonnonvaraisissa linnuissa todettu korkeapatogeeninen lintuinfluenssa Ahvenanmaalla ja Lounais-Suomessa. Ahvenanmaalla tautia todettiin myös yhdellä lintutarhalla, mutta tartunta ei levinnyt muihin eläinten pitopaikkoihin. Myös afrikkalaisen sikaruton jatkuva leviäminen Baltian maissa ja sen alati kasvava uhka suomalaiselle sianlihantuotannolle aiheutti painetta tautivalvonnan jatkuvaan tehostamiseen. Tautivalvonnan strategisten tavoitteiden voidaan katsoa toteutuneen hyvin. Suomalaisten koti- ja tuotantoeläinten terveyden korkea taso säilyi.

Suomi pysyi Ahvenanmaan lintutarhan tautitapausta lukuun ottamatta vapaana helposti leviävistä ja vaarallisista eläintaudeista kotieläimillä sekä strategisesti tärkeistä naudan tarttuvasta leukoosista, IBR- ja BVD-tartunnoista, sikojen PRRS-taudista ja *Echinococcus multilocularis* -loisesta. Salmonellan esiintyvyys tuotantoeläimissä säilyi selvästi alle 1 % tasolla. Kansainvälinen eläintautijärjestö OIE myönsi Suomelle mitättömän riskin statuksen scrapien suhteen, mikä vähensi lammas- ja vuohitilojen valvonnan tarvetta. Myös kalatautien osalta saavutetut tautivapaudet säilyivät. Sisävesialue hyväksyttiin syksyllä 2016 EU-komissiossa vapaaksi lohikalajien alfavirustartunnoista (SAV). Ahvenanmaan VHS-taudin hävitysohjelma eteni, mutta vapaaksi osoittamiseen vaadittavaa seurantaa ei tavoitteesta huolimatta vielä päästy aloittamaan. Mehiläistautien osalta Ahvenanmaa pysyi vapaana *Varroa* -punkista.

Viranomaisten välisen koordinaation arvioitiin toimivan hyvin. Evira teki tiivistä yhteistyötä aluehallintovirastojen ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa tärkeimpien eläintautien ja zoonoosien uhkien torjumiseksi. Valvonnan riskiperusteisuuteen kiinnitettiin edelleen huomiota ja suunnitelmallisuutta pyrittiin kehittämään valvonnan ja tutkimuksen asiantuntijoiden yhteistyöllä. Valvontaa ja toimenpiteitä kohdistettiin tehostetusti erityisesti lintuinfluenssan, afrikkalaisen sikaruton sekä raivotaudin torjuntaan. Mehiläisten esikotelomädän torjuntaan panostettiin tietyillä alueilla selvästi edellisvuosia enemmän.

2 VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

2.1 Kansallinen eläintautien valvontajärjestelmä

Eläintautivalvontaa tehdään aina eläinlääkärin asiakaskäynnin yhteydessä. Jokainen eläinlääkäri on eläintautilain nojalla velvollinen ilmoittamaan kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle tiettyjen eläintautien epäilystä tai esiintymisestä alueellaan joko välittömästi tai kuukausittain. Myös eläimistä vastaava toimija tai muu henkilö, joka osallistuu esimerkiksi eläinten kuljetukseen tai teurastukseen, on velvollinen ilmoittamaan virkaeläinlääkärille eläintautiepäilystä eläintautilain 14 § mukaisesti. Lisäksi joidenkin eläintautien osalta toteutetaan vuosittaisia taudin esiintymisen seurantaohjelmia.

Lakisääteisesti vastustettavien eläintautien epäilytapauksissa valvontaviranomaisen on viivytyksettä tutkittava eläin ja otettava siitä tarvittavat näytteet. Aluehallintoviraston tulee eläintautilain mukaan tehdä päätös siitä, onko kyseessä virallinen eläintautiepäily, jolloin pitopaikalle voidaan antaa hallintopäätös toimenpiteistä taudin leviämisen estämiseksi. Näytteitä voidaan ottaa myös eläintaudin poissulkemiseksi ilman virallista epäilyä. Joissakin tapauksissa voidaan toisaalta todeta eläintauti suoraan laboratoriotutkimuksin, ilman edeltävää epäilyvaihetta.

Aluehallintovirastot tallensivat Elite-tietojärjestelmään yhteensä 23 taudin leviämisen estämiseksi pitopaikoille annettua päätöstä. Näistä 11 annettiin tautiepäilyn perusteella. Päätöksiä annettiin kuusi kappaletta todettujen salmonellatapausten vuoksi, neljä kappaletta ennen lainsäädäntömuutosta todettujen *Mycoplasma gallisepticum* –tapausten vuoksi ja kaksi todettujen epätyypillisen scrapien tautitapausten vuoksi. Eläintautiepäilyyn perustuvia päätöksiä annettiin salmonellan, afrikkalaisen sikaruton, pernaruton ja scrapien varalta. Päätöksiä saatiin purettua 42, joista 27 oli annettu aiempina vuosina. *Mycoplasma gallisepticum* –tartunnat muuttuivat elokuun alussa vastustettaviksi vain vähintään 100 kanaa tai kalkkunaa pitävissä pitopaikoissa, minkä seurauksena peruttiin päätös 24 harrastesiipikarjan pitopaikalta. Vuonna 2015 päätöksiä oli tallennettu 76, joista 33 tautiepäilyn ja 43 todetun taudin vuoksi. Vuosien 2015 ja 2016 välisen eron selittää erityisesti *Mycoplasma gallisepticum* –epäilyjen ja tartuntojen vuoksi annettujen päätösten suuri määrä vuonna 2015. Vuoden lopussa taudin leviämisen estämiseksi annettuja päätöksiä oli purkamatta 20, joista kuusi koski mehiläisten esikotelomätäepäilyä ja kaksi todettua esikotelomätää, kolme todettua salmonellaa ja yksi salmonellaepäilyä, kolme todettua epätyypillistä scapieta, kaksi todettua *M. gallisepticumia* ja samoin kaksi kalojen BKD:tä, ja lisäksi yksi Newcastlel taudin epäilyä. Kaikkia pitopaikoille annettuja päätöksiä ei ole kirjattu Eliteen erityisesti resursipulan ja tietojärjestelmän hankalan käytettävyyden vuoksi. Esimerkiksi intuiinfluenssan vuoksi annettuja päätöksiä ei kirjattu Elite-järjestelmään, vaikka virallisia lintuinfluenssaepäilyjä, joista päätös on annettu, tuli Eviran tietoon kaksi. Myös suurin osa mehiläisten esikotelomädän vuoksi annetuista päätöksistä on kirjaamatta järjestelmään. Eläintautiepäilyt tutkittiin nopeasti, ja yhteistyö eläintautivalvonnan ja laboratorion välillä sujui hyvin. Helposti leviävien tai vaarallisten eläintautien epäilytapauksissa tartunnan leviämisen estämiseksi annetut päätökset olivat voimassa yleensä kaksi ja enintään kolme päivää ennen epäilyn kumoamista. Ahvenanmaan tiedot puuttuvat.

Eviran Eläinten terveys ja hyvinvointi -yksikköön ilmoitettujen, lakisääteisesti vastustettavien eläintautien tautiepäilyilmoitusten ja tautitapausten (ei salmonella) lukumäärä on esitetty taulukossa 1. Taulukossa on eritelty eläinten oireisiin perustuneet epäilyt (kliiniset epäilyt) ja laboratorion ensimmäisissä tutkimustuloksissa syntyneet epäilyt. Useimmissa tapauksissa eläntätaudin esiintyminen voitiin sulkea pois oireilevista tai epäilyksenalaisista eläimistä otettujen näytteiden laboratoriotutkimuksilla. 24.11. Ahvenanmaalla tukkasotkissa todettu korkeapatogeeninen lintuinfluenssa lisäsi luonnonvaraisista linnuista tehtyjä tauti-ilmoituksia. Lintuinfluenssaa todettiin kymmenessä luonnonvaraisten lintujen tautitapaustutkimuksessa. Siipikarjan eläintautiepäilyjä tai –tapauksia ilmoitettiin 27, joista yhdeksän marraskuun lopussa ja joulukuussa. Edellisenä vuonna siipikarjasta tehtiin 103 ilmoitusta, erityisesti johtuen *M. gallisepticum* –tilanteesta. Tuotantoeläinten pitopaikoissa todetut salmonellatapaukset on esitetty erikseen taulukossa 3.

Taulukko 1. Lakisääteisesti vastustettavien eläintautien epäilyjen ja todettujen tapausten lukumäärä, muut kuin salmonella ja mehiläisten esikotelomätä.

Eläinlaji	Epäilyt ja tapaukset	Kliinisiä oireita	Laboratoriosta	Päätökset taudin leviämisen estämiseksi	Epäilty eläintauti*	Todettu vastustettava eläintauti
Naudat	20	11	9	4	Suu- ja sorkkatauti, sini-kielitauti, pernarutto, bruselloosi, BSE, leukoosi	ei
Siat	24	6	18	3	ASF / CSF, brusella,	ei

					PRRS, pernarutto	
Hevoset	4	3	1	0	Rabies, pernarutto, brusselsa, EIA, dourine	ei
Lampaat ja vuohet	7	2	5	3	Sinikielitauti, scrapie, brusselsa	Epätyypillinen scrapie
Kalat	14	13	1	0	IPN genoryhmä 5	ei
Siipikarja ja tarhatut linnut	27	21	6	9	<i>M. gallisepticum</i> , AI, ND, <i>S. Gallinarum</i> / <i>Pullorum</i>	AI tarhatuilla linnuilla, <i>M. gallisepticum</i>
Lemmikit	27	27	0	0	Rabies	ei
Muut (villisika, lepako, supikoira, siili, rusakko, kani, luonnonvaraiset linnut)	57	53	4	0	Lintuinfluenssa, ASF, rabies, <i>Brucella suis</i> , Aujeszkyntauti	Lintuinfluenssa, lepakkorabies, <i>Brucella suis</i> luonnonvaraisella villisialla
Yhteensä	180	136	44	19		

*BSE = bovine spongiform encephalopathy, "hullun lehmän tauti"

CSF = klassinen sikarutto

ASF = afrikkalainen sikarutto

PRRS = porcine reproductive and respiratory syndrome

EIA = equine infectious anemia, näivetystauti

IPN gr 5 = infectious pancreatic necrosis, tarttuva haimakuoliotauti, genoryhmän 5 virustartunnat

AI = lintuinfluenssa

ND = Newcastlen tauti

Aluehallintovirastot toimittavat koosteen eläinlääkäreiltä saamistaan ilmoitettavia eläintauteja koskevista raporteista Eviraan kuukausittain. Kooste raporteista on esitetty taulukossa 2. Eniten raportoitiin orf-tartuntoja (46 pitopaikkaa, edellisenä vuonna 10 pitopaikkaa), *Mycoplasma bovis* –tartuntoja naudoilla (32 pitopaikkaa, edellisvuonna 26 pitopaikkaa) sekä nautojen ja vuohien listerioosia (31 pitopaikkaa, edellisvuonna 14 pitopaikkaa). Orfin ja listerioosin ilmoitettujen tautitapausten määrän muutos oli selvä, tosin vuonna 2014 orf-tapauksia raportoitiin 25 pitopaikassa. *Mycoplasma bovis* –tartuntojen määrä on ollut selvässä kasvussa; vuonna 2014 ilmoitettiin tautitapaus 8 pitopaikassa. Muiden tautien osalta pysyttiin normaalissa vaihteluvälissä. Huomionarvoista on myös lampaiden ja vuohien ja siipikarjan raportoitujen resistenttien bakteeritartuntojen lukumäärän kasvu, lampailla ja vuohilla edellisen vuoden yhdestä kuuteen, siipikarjalla edellisen vuoden kahdesta kolmeentoista. Hevosten päntautitapauksia raportoitiin kahdeksalla tallilla, kun kahtena edellisenä vuonna tapauksia on raportoitu kolmella tallilla (14 tapauksia vuonna 2013 ja 15 tapauksia vuonna 2012). Hevosinfluenssatapauksia ei raportoitu. Osa vaihtelusta voi johtua raportoinnin puutteista tai epäyhdenmukaisuudesta.

Taulukko 2. Kuukausi-ilmoituksissa raportoidut ilmoitettavien eläintautien epäilyt ja tapaukset.

Luokitus	Eläintauti	Yksilöt	Pitopaikat
Viipymättä ilmoitettavat	<i>Mycobacterium tuberculosis complex</i> – ryhmän tartunnat muilla kuin nautaeläimillä		2
	Ekinokokkitartunnat (ei myyräekinokki)	4	2
	orf	58	46
	IPN-tauti merialueella ja vaelluskalojen nousualueella		1
	STEC-tartunnat		10
Naudat	Listerioosi	6	6
	Laidunkuume	1	1
	MRSA		4
	<i>Mycoplasma bovis</i>	247	31
	Punatauti	5	4
	Pälvisilsa		10
	Valelehmärokko	1	
	Coronavirusripuli	990	23
Lampaat ja vuohet	Resistenssitekijät*		6
	Listerioosi	188	32
Siat	<i>Actinobacillus pleuropneumoniae</i>		3
	<i>Clostridium perfringens</i> –tyyppi C		1
	Kapi		4
	MRSA		13
	Sikainfluenssa		7
	Sikaruusu	250	25
Hevoset	EHV-1 ja EHV-4	2	2
	Laajakirjoista beetalaktamaasia tuotavien bakteerien tartunnat, jotka ovat aiheuttaneet oireita isäntäeläimessä	1	1
	Pääntauti	26	8
Siipikarja ja muut linnut	AE (avian encephalomyelitis)		1
	Kampylobakteeritartunnat		5
	Resistenssitekijät*		13
	Sikaruusu		2
	Sinisiipitauti		21
Mehiläiset ja kimalaiset			
Vesieläimet	<i>Yersinia ruckeri</i>		1
Koirat, kissat ja fretit	Kapi	50	
	Kissarutto	14	
	Resistenssitekijät*, jotka aiheuttaneet oireita	18	
	Leishmaniaasi	5	
	Penikkatauti	1	
	Toksoplasmoosi	20	
Turkiseläimet	MRSA-tartunnat	1	

2.2 Vuosittaiset eläintautien seuranta- ja valvontaohjelmat

Eläintautien seurantaohjelmia toteutetaan lainsäädäntöön perustuen ja Eviran vuosittain laatiman erillisen seurantaohjelman mukaisesti. Useiden tautien osalta seuranta perustuu EU-lainsäädäntöön joko niin, että ohjelmaa toteutetaan koko EU:n alueella (esimerkiksi lintuinfluenssaseuranta), tai Suomelle myönnetyn erityisaseman, kuten tautivapauden, säilyttämiseksi (esimerkiksi nautojen bruselloosi tai sikojen TGE). Lisäksi passiivista eläintautitilanteen seuranta tehdään tilakäynneillä ja kuolinsyyntä selvitykseen tai muusta syystä lähetettyjen näytteiden tutkimuksilla.

Osa seurantaohjelmien näytteistä pyydetään teurastamoilta, joissa näytteenotosta vastaa viime kädessä Eviran tarkastuseläinlääkäri, ja osa pyydetään tankkimaitonäytteinä meijereiltä. Silloin kun näytteenotto edellyttää tilakäyntiä, kunnaneläinlääkäri käy ottamassa näytteet. Tällöin aluehallintovirasto (läämineläinlääkäri) ohjaa ja valvoo näytteenoton toteutumista kokonaisuutena, ja ohjaa tarvittaessa näytteenoton muuhun pitopaikkaan tai määrää toisen kunnaneläinlääkäriin suorittamaan näytteenoton.

Eläintautiseurannan tulokset julkaistaan vuosittain Eläintaudit Suomessa – vuosiraportissa. Eläintautiseurannan tavoitteet ovat täyttyneet kokonaisuutena hyvin, mukaan lukien eläintautien varhainen havaitseminen ja tautivapauksien säilyttäminen ja osoittaminen.

Salmonellavalvonta

Pakollisen salmonellavalvonnan piiriin kuuluvat raakamaitoa ja keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, myytäväksi tai luovutettavaksi tarkoitettuja uudistuseläimiä tuottavat sikojen pitopaikat, sekä broilereiden, kanojen ja kalkkunoiden kaikki tuotantoketjun vaiheet. Tavoitteena on pitää salmonellan esiintyvyys alle 1 prosentissa ja tässä tavoitteessa pysyttiin.

Nautatilojen uusia salmonellatartuntoja todettiin ulostenäytteestä tai ympäristönäytteestä kaikkiaan kuudella nautatilalla: neljällä lypsykarjatilalla ja kahdessa emolehmäkarjassa. Edellisenä vuonna uusia tartuntoja todettiin 12 tilalla. Salmonellatartunnat todettiin yhtä lukuun ottamatta tilojen oma- ja valvontanäytteiden tutkimuksissa. Lisäksi kolmessa teurastamolla otetussa naudan imusolmukenäytteessä todettiin salmonellaa, mutta tiloilta otetut ulostenäytteet olivat kielteisiä. Keinosiemennysasemalle tulevat naudat ja niiden alkuperätilat sekä keinosiemennysaseman karanteenissa olevat sonnit tutkitaan myös salmonellan varalta. Näistä ei löydetty salmonellaa..

Salmonellaa todettiin yhteensä kolmessa sikalassa. Yhdessä yhdistelmäsiikalassa todettiin *S. Derby* ja yhdessä uudistuseläimiä tuottavassa sikalassa *S. Typhimurium*, molemmat olivat olleet positiivisia jo vuonna 2015. Yhden sikalan salmonella löydettiin ensin teurastamolla otetusta imusolmukenäytteestä ja löydöksen seurauksena pitopaikasta otetuista ulostenäytteistä.

Seitsemässä siipikarjan pitopaikassa todettiin salmonellaa (neljässä pitopaikassa 2015): yhdessä broilerin tuotantopolven kasvatusparvessa, kahdessa Ruotsista tuodussa broilerin vanhempaispolven untuvikkoparvessa, yhdessä kalkkunoiden tuotantopolven kasvatusparvessa, munintakanoissa yhdessä munivassa kanaparvessa sekä yhdessä vanhempaispolven munivassa emoparvessa. Lisäksi *S. Enteritidis* todettiin yhdessä kotitarvekanalassa, jossa tilan ihmisissä tartunta todettiin ensin.

Yhteensä uusia salmonellatartuntoja todettiin yhteensä 16 pitopaikassa (21 pitopaikassa vuonna 2015).

Taulukko 3. Salmonellatapaukset tuotantoeläinten pitopaikoissa

Eläinlaji	Todettu, kpl (suluissa ed. vuonna todetut)	Serotyyppi
Nauta	6 (12)	S. Typhimurium (3 kpl), S. Enteritidis (1 kpl), S. Hessarek (1 kpl) ja yhdessä lypsykarjassa todettiin sekä S. Derby että S. Konstanz.
Sika	3 (5)	S. Typhimurium, S. Derby, S. Mbandaka
Siipikarja	7 (4)	S. Typhimurium, S. Enteritidis, S. Tennessee, S. Poona
Yhteensä	16 (21)	

Siipikarjan pakollinen salmonellavalvonta kattaa broilerien, kalkkunoiden ja munintakanojen kaikki ikäpolvet sekä hautomot. Valvonnan piiriin kuuluvia pitopaikkoja on alle tuhat. Siipikarjan salmonellan viranomaisvalvonnan toteuma vaihteli AVI:n raporttien mukaan alueittain seuraavasti: Etelä-Suomi 76 % (48 valvontakäyntiä / suunnitelma 63 valvontakäyntiä), Lounais-Suomi 89 % (434 / 488 käyntiä), Länsi- ja Sisä-Suomi 85 % (202 / 237 käyntiä), Itä-Suomi 100 % (23 / 23 käyntiä), Pohjois-Suomi 100 % (13 / 13 käyntiä), Lappi 100 % (3 / 3 käyntiä). Koko maan osalta siipikarjan salmonellavalvonta toteutui kohtuullisen hyvin (87 % suunnitelmasta), vaikkakin kolme prosenttiyksikköä heikommin kuin edellisellä vuonna. Lounais- ja Etelä-Suomen sekä Länsi- ja Sisä-Suomen alueilla toteutumisosuus aleni hieman. Valvonnan toteutumisen arviointia haittaa se, ettei siipikarjalle ole olemassa rekisteriä, josta salmonellavalvontaan kuuluvien siipikarjatilojen perusjoukko olisi luotettavasti saatavilla. Aluehallintovirastoissa onkin pidettävä erillistä omaa kirjanpitoa pitopaikoista valvonnan toteutumisen arvioimiseksi. Valvontakäyntien raporteissa havaittuihin puutteisiin reagoitiin uudella tavalla.

Maedi-visna- ja scrapievalvonta

Suomelle myönnetyn mitättömän scrapieriskin seurauksena scrapien valvontaohjelma kumottiin. Muutos vaikutti scrapievalvonnan tarkastusmääriin jo aiemmin toimijoiden ja viranomaisten ennakoidessa lainsäädäntömuutosta. Pienten märehtijöiden maedi-visna -terveysvalvontaan liitettyjen pitopaikkojen ja sitä myötä aluehallintoviraston myöntämien päätösten määrä oli selvästi tasaantunut. Eniten maedi-visna -terveysvalvontaan kuuluvia toimijoita oli Länsi- ja Sisä-Suomen alueella, 86. Yhteensä koko maassa maedi-visna -terveysvalvontaan kuului 259 toimijaa. Ohjelmaan liittyi koko Manner-Suomessa viisi uutta toimijaa, ja erosi yhdeksän. Ahvenanmaan tiedot puuttuvat. Terveysvalvontakäynnit toteutuivat alueilla vaihtelevasti, 63 – 100-prosenttisesti. Koko maan osalta maedi-visna -terveysvalvonnan pitopaikkakäynnit toteutuivat 78-prosenttisesti.

Afrikkalainen sikarutto (ASF)

Afrikkalaisen sikaruton tautitapauksia todettiin edelleen suuria määriä erityisesti villisioissa Baltian maissa (Liettua, Latvia ja Viro), ja taudin nopea leviäminen erityisesti Virossa aiheutti huolta. Tämän Suomea lähestyvän tautiuhan vuoksi myös eläintautivalmiutta pidettiin edelleen korkealla tasolla ASF:n varalta niin kaikissa aluehallintovirastoissa kuin Evirassa. Evira järjesti valmiusharjoituksen ”Joulupossu 2016”. Yhteistyötä metsästäjien kanssa jatkettiin. Näytteenottoa ja lähettämistä varten toimitettiin tarvikkeita riistanhoitopiireille, ja näytteitä kuolleista tai metsästetyistä villisioista saatiinkin jälleen edellisvuotta enemmän, 366 näytettä (171 vuonna 2015 ja 138 vuonna 2014).

Evira maksoi myös palkkion villisianäytteiden lähettämisestä. Tehokkaalla viestinnällä pyrittiin varmistamaan eri osapuolten tietämys taudin torjuntatoimista.

Evira toteutti Helsingin Länsisatamassa tehovalvontakampanjan Baltian maista laittomasti tuotavan villisianlihan löytämiseksi. Samassa yhteydessä Etelä-Suomen aluehallintovirasto tarkasti lemmikkien maahantuontivaatimusten täyttymistä. Yhdeltä matkustajalta takavarikoitiin Viron rajoitusalueelta peräisin olevaa villisian lihaa.

Raivotauti

Raivotautiepäilyihin liittyvien tutkimusten lisäksi raivotautitilannetta seurataan vuosittain luonnonvaraisista eläimistä, erityisesti Itä-Suomen pienpedoista otetuilla näytteillä. Raivotaudin varalta tutkittiin yhteensä 602 eläintä (553 vuonna 2015 ja 653 vuonna 2014), joista 562 oli luonnonvaraisia. Lepakkoraivotautia todettiin yhdessä lepakossa. Aggressiivisen käytöksen tai hermosto-oireiden vuoksi tutkittiin 11 eläintä, lähinnä koiria ja kissoja (2015: 17). Laittomasti maahantuotuja eläimiä tutkittiin raivotaudin varalta 21 eläintä (2015: 10). Rokotusalueelta kerättävissä näytteissä saavutettiin 360 tutkittavan eläimen tavoite. Näytteiden saamisessa Evira on metsästäjien vapaaehtoisuuden varassa. Metsästäjiin on oltu aktiivisesti yhteydessä näytteiden saamiseksi.

Vesiviljelylaitosten valvonta

Kalanviljelylaitosten tautitilannetta seurataan EU-lainsäädännön mukaisesti, riskiperusteisesti tehtävin tarkastuksin ja näytteenotoin VHS, IHN, ISA, SVC ja KHV -virustautien osalta koko maassa, IPN- (genoryhmän 5 tartunnat) ja SAV –virustautien varalta sisävesialueella ja *Gyrodactylus salaris* -loisen varalta Ylä-Lapissa, Jäämereen laskevissa vesistöissä. BKD-taudin esiintymistä valvotaan tarkastuksin ja näytteenotoin vapaaehtoiseen terveysvalvontaan liitetyissä sisävesialueen pitopaikoissa. Ahvenanmaalla toteutetaan VHS-taudin hävitysohjelmaa. Lisäksi tutkitaan luonnonvaraisia kaloja silloin kun niitä tai niiden sukusoluja otetaan viljelyyn emokalastoja tai istukaspoikasten tuottamista varten. Kalatauteja tutkitaan myös vientiin ja tuontiin liittyen, ylisiirtojen, sekä tietysti tautiepäilyjen yhteydessä. Maassamme viljellään noin kahtakymmentä eri kalalajia. Kullekin vastustettavalle taudelle alttiit kalalajit on listattu lainsäädännössä ja tautivalvonta on kohdennettu näihin lajeihin.

Seurantaohjelmien piiriin kuuluvia kalanviljelylaitoksia oli vuonna 2016 226 kpl ja näille tehtiin 162 riskiperusteisen virustautien seurantaohjelman mukaista tarkastusta (vuonna 2015 177 tarkastusta). Tarkastusten ja näytteenottojen toteutumisessa oli alueellisia eroja (Taulukko 4). Kokonaisuutena riskiperusteisen virustautien seuranta onnistui hyvin ja toteutuminen on parantunut aikaisempiin vuosiin nähden. Vuonna 2016 toteutui 84 % suunnitelluista tarkastuksista kun vuonna 2015 vastaava luku oli 80 % ja vuonna 2014 64 %. Oletettavasti valvonnan onnistumiseen vaikuttavat keskeisesti läänineläinlääkärien tähän kohdistamat resurssit, valvontaeläinlääkäritilanne ja Evi-ranetin taulukot valvonnan seuraamisen helpottamiseksi.

Toimintaa harjoittaneita luonnonravintolammikkokasvattajia (vaihteleva määrä lammi-koita per toimija) oli vuonna 2016 yhteensä 320 ja näille tehtiin 87 riskiperusteisen virustautien seurantaohjelman mukaista tarkastusta. Luonnonravintolammikoiden tarkastusten toteutumisessa oli suuria alueellisia eroja. Kaikki suunnitellut tarkastukset toteutuivat Pohjois-Suomessa, kun taas Lounais-Suomessa ja Lapissa toteutumisprosentti oli heikko. Lounais-Suomen alueella jäi suunnitelmasta puuttumaan 30 ja Lapin alueella 19 luonnonravintolammikkotoimijan tarkastusta. Kokonaisuutena valvonta onnistui tyydyttävästi. Suunnitelluista tarkastuksista toteutui 62 %, vuonna 2015 65 %. Suuri osa luonnonravintolammikkokasvattajista on sivutoimisia ja toiminta on pienimuotoista. Lammikot saattavat olla useita vuosia tyhjinä ja kasvatuskäytössä vain satunnaisesti. Tämän vuoksi valvonnan suunnittelu ja toteutumisen seuranta on osin hankalaa, mutta toisaalta valvonnan puutteista aiheutuvat riskit pienehköjä. Ammattimaiset toimijat tulivat pääsääntöisesti tarkastetuksi suunnitelmien mukaisesti.

Vapaaehtoiseen BKD-taudin terveystarkastukseen oli vuonna 2016 liitetty 134 kalanviljelylaitosta tai luonnonravintolammikkoviljelmää, jotka terveystarkastuksen ehtojen mukaisesti tulee tarkastaa vuosittain. Aluehallintovirasto antaa pitopaikoille terveystarkastuksen ja yksi luokituskriteeri on pitopaikassa toteutunut tarkastus. Kaikki terveystarkastukseen kuuluvat pitopaikat tarkastettiin Etelä-Suomessa ja Pohjois-Suomessa. Itä-Suomessa ja Länsi- ja Sisä-Suomessa tarkastukset onnistuivat suhteellisen hyvin, Lapissa tarkastuksista toteutui vain 29 % (Taulukko 4). Lapin alueella jäi puuttumaan 20 terveystarkastukseen kuuluvan laitoksen tai luonnonravintolammikkotoimijan tarkastus. Lounais-Suomen AVIn alueella ei ole BKD-terveystarkastukseen liitettyjä pitopaikkoja. Vapaaehtoisen BKD terveystarkastuksen toteutusvastuu on toimijoilla. Käytännössä tarkastusten toteutumista valvotaan kuitenkin myös kunnissa ja aluehallintovirastoissa. Huonosti toteutunut tarkastus aiheuttaa lisätyötä terveystarkastuksen päivityksiä pohdittaessa.

Taulukko 4. Kalanviljelylaitosten tarkastuksen toteuma eri aluehallintovirastojen alueella vuonna 2016 (suluissa 2015).

	ES AVI	IS AVI	LS AVI	LSS AVI	PS AVI	Lapin AVI
Virustaudit KVL*	68 (100) %	77 (74) %	85 (72) %	69 (64) %	100 (100) %	92 (71) %
Virustaudit LRL*	94 (100) %	80 (72) %	0 (71) %	60 (30) %	100 % (ei suunnitelmassa)	5 (50) %
BKD-terveystarkastus	100 (100) %	68 (100) %	-	83 (94) %	100 (100) %	29 (73) %

*KVL= kalanviljelylaitos, LRL=luonnonravintolammikko

Ahvenanmaan VHS-hävitysohjelmassa tehtiin 50 tarkastusta yhteensä 30 pitopaikassa. Suunniteltu seuranta onnistui hyvin. Viisi pitopaikkaa saatiin saneerattua, mutta toiset viisi pitopaikkaa odottavat edelleen saneerausta, ennen kuin vapaaksi osoittamiseen tähtäävä seurantaohjelma saadaan aloitettua.

Gyrodactylus salaris -loisen tarkastus- ja suoja-alueella hoidetaan suoraan Evirasta pyydettyinä näytteinä. Näytteet saatiin suunnitelman mukaisesti.

Luonnonvaraisia kaloja tutkittiin vuonna 2016 845 kpl VHS, IHN, IPN -tartuntojen varalta, 179 kpl SAV-tartunnan varalta ja 137 BKD-taudin varalta. Tutkimusmäärät riippuvat täysin kentällä tapahtuvasta toiminnasta (viljelyssä olevien emokalastojen uusiminen, ylisirrot, jne).

Rapulaitoksia tarkastetaan riskiperusteisesti, pääsääntäisesti joka IV vuosi, äyriäisten valkopilkutaudin varalta. Rapulaitoksia tarkastettiin vuonna 2016 viisi, tarkastusten toteuma oli 56 %.

Vesiviljelylaitosten tarkastuksen kattavuus oli osin parempi ja osin huonompi kuin vuonna 2015, jolloin riskiperusteisen virustautitarkastuksen tarkastuksia tehtiin 177 (2016: 162) ja luonnonravintolammikkotoimijoiden tarkastuksia 66 (2016: 87). Vapaaehtoisen BKD-terveystarkastuksen tarkastukset toteutuivat edellisvuotta huonommin (2015: 89 % / 2016: 72 %).

Mehiläistautien tarkastus

Mehiläistautien osalta esikotelomätää tarkastetaan passiivisella seurannalla tarhaajien lähettämien omavalvontanäytteiden perusteella. Lisäksi Ahvenanmaalla on riskiperusteinen seurantaohjelma Varroa-punkista vapaan aseman säilyttämiseksi.

Esikotelomätää on paljon erityisesti Länsi- ja Etelä-Suomessa, viranomaisten antamia päätöksiä taudin leviämisen estämiseksi oli voimassa 167 tarhaajalla (31.12.2016). Mehiläisten esikotelomädän torjuntaan panostettiin erityisesti Lounais- ja Etelä-Suo-

men aluehallintovirastossa selvästi edellisvuosia enemmän. Tautitilanne saatiin paremmin tietoon, päätökset taudin leviämisen estämiseksi ajan tasalle ja saneeraustoimia edistettiin tiiviissä yhteistyössä Suomen mehiläishoitajien liiton kanssa.

Vuonna 2016 esikotelomätätutkimukseen lähetettiin 1731 hunajanäytettä 197 tarhaajalta. Vuonna 2015 vastaavat määrät olivat 1942 hunajanäytettä 202 tarhaajalta, ja vuonna 2014 4303 hunajanäytettä 320 tarhaajalta. Vuosi 2014 oli uudesta esikotelomätäasetuksesta (MMM 11/2015) johtuva siirtymäkausi, minkä jälkeen näytteitä lähettäneiden tarhaajien määrä on palannut vuoden 2013 tasolle. Vuoden 2016 näytteistä 8 %:ssa (tarhaajista 21 %) todettiin *P. larvae*. Kliininen esikotelomätä todettiin yhdellä tarhalla Uudellamaalla ja yhdellä tarhalla Pirkanmaalla. Aiempiin vuosiin verrattuna positiivisten näytteiden osuus oli matala. Näytteistä on vuosina 2006 - 2016 ollut positiivisia 10 - 30 %. Mehiläistarhaajat ovat aktivoituneet taudin torjunnassa.

Varroa destructor -punkkia tutkittiin Ahvenanmaalla 71 pesästä negatiivisin tuloksin. Manner-Suomessa punkkia esiintyy runsaasti, mutta näytteitä ei yleensä tutkita laboratoriossa.

Keinollinen lisääminen

Eläinten keinolliseen lisäämiseen liittyvät valvontakäynnit toteutuivat koko maassa 91-prosenttisesti.

2.3 Eläinrokotteiden laadunvalvonta

Evira toimii Suomessa eläinrokotteiden virallisena laadunvalvontalaboratoriona (OMCL, Official Medicines Control Laboratory). Evira tarkistaa kaikkien maahantuotujen rokote-erien analyysidokumentaatit ja vapauttaa kaikki Suomessa eläimille käytettävät rokote-erät myyntiin. Rokote-eriä tutkitaan satunnaisesti tai epäiltäessä esimerkiksi rokotteen turvallisuutta, tehoa tai laatua.

Jos jokin toinen OMCL on jo sertifioinut rokote-erän, Suomi tunnustaa sertifioinnin. Muussa tapauksessa Eviralta pyydetään sertifiointia (ns. OBPR-menettely, Official Batch Protocol Review).

Evirassa sertifioitiin 97 rokote-erää. Lisäksi tunnustettiin 125 muualla sertifioitua rokote-erää ja vapautettiin kansallisesti 63 erää. Evira tutki yhteensä 24 markkinoilla olevaa rokote-erää: 10 siipikarjarokote-erää, 12 nautarokote-erää ja 2 rabiessyöttirokote-erää. Kaikki tutkitut rokote-erät täyttivät vaatimukset.

2.4 Laboratoriot

Evira toimii vastustettavien eläintautien kansallisena vertailulaboratoriona. Vastustettavia eläintauteja saadaan lisäksi tutkia Eviran siihen tarkoitukseen hyväksymässä laboratoriossa. Ilmoitettavia eläintauteja tutkivan laboratorion toiminnasta on tehtävä ennakoita ilmoitus Eviralle.

Eviran hyväksymiä, vastustettavien eläintautien tutkimuksia tekeviä laboratorioita oli Eviran lisäksi 21. Näistä valtaosa tutkii vastustettavaa salmonellaa. Kaikki laboratoriot tekivät salmonellatutkimuksia koskevat lainsäädännön mukaiset kuukausi- ja vuosilmoitukset Eviraan. Ilmoitettavia tauteja tutkivia laboratorioita oli Eviran lisäksi 29, joista kahdeksan laboratoriota teki tutkimuksia ainoastaan trikinelloosin varalta. Laboratorioista vain joka kolmas teki Eviraan eläintautilain mukaisen yhteenvedon tutkimusmääristä ja tuloksista, mikä kertoo vakiintumattomista toimintatavoista liittyen eläintautilain mukaiseen ilmoitusvelvollisuuteen ja sen valvontaan.

3 TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS

Toimijoiden lainkuuliaisuutta mitataan pakolliseen tai vapaaehtoiseen terveysvalvontaan liittyvillä virkaeläinlääkäriin käynneillä tehtyjen havaintojen kautta. Lisäksi havaittujen eläintautitapausten selvitystyöhön liittyy toimijan lainkuuliaisuuden arviointi.

3.1 *Todetut puutteet ja niiden yleisyys*

Eläinten terveyden valvonnan raportoitiin toteutuneen kokonaisuutena hyvin. Ahvenanmaan tietoja oli kuitenkin vain rajatusti saatavilla.

Eläintautiepäilyihin liittyvässä eläinlääkärien toiminnassa ei ole havaittu puutteita, ja tautiepäilyjen ja -tapausten hoitaminen oli tehokasta. Aikaisempien vuosien puutteet mehiläisten esikotelomätätapausten hoitamisessa saatiin suurelta osalta korjattua vuonna 2016. Nopea ja tehokas toiminta edesauttaa merkittävästi hyvän eläintautitilanteen säilymistä.

Täydentävien ehtojen mukaisessa tarkastuksessa tai muussa valvonnassa ei havaittu toimijoiden laiminlyöntejä eläintautien ilmoittamisessa. Pääsääntöisesti terveysvalvontaan liittyvä viranomaisvalvonta toteutui hyvin, vaikka resurssien vähyys vaikeutti tarkastusten toteuttamista joillakin alueilla. Vesiviljelylaitosten valvonnan toteutumisessa raportoitiin alueellisia puutteita.

3.2 *Puutteiden analyysi*

Säännöstenvastaisuudet olivat yksittäisiä eivätkä vaarantaneet Suomen hyvää eläintautitilannetta tai aiheuttaneet merkittävästi vaaraa ihmisille. Säännöstenvastainen eläinten maahantuonti muodostaa kuitenkin riskin Suomen eläintautitilanteen säilymiselle. Niissäkin havaitut puutteet olivat kuitenkin yksittäisiä ja koskivat lähinnä lemmikkieläimiä. Eläinten maahantuonnin valvonta on esitetty sisämarkkinakaupan ja eläinlääkinnällisen rajavalvonnan raporteissa.

Niillä alueilla, joissa eläinten terveyden valvonta ei toteutunut täysin suunnitelman mukaisesti, oli yleisimmin syynä resurssivaje. Eläinten terveyden valvonta pystyttiin tästä huolimatta hoitamaan varsin hyvin, ja vaje realisoitui pääsääntöisesti muilla valvonta-alueilla.

Puutteiden esiintyminen

Puutteita esiintyi aiempien vuosien tapaan yksittäisinä, eikä niiden määrässä ole havaittu merkittäviä muutoksia. Puutteita esiintyi jokaisen AVIn alueella. Esimerkkinä toimijan laiminlyönti ilmoittaa saapunut siipikarjaparvi valvovalle eläinlääkärille,

Eläintautiepäilyihin ja -tapauksiin liittyvien rikkomusten pienen määrän selittää osaltaan kohtalaisen selkeä ja suoraviivainen lainsäädäntö sekä osaltaan tehokas valvonta eläintautitapauksissa. Eläintautien esiintymisen aiheuttamat tappiot vaikuttavat yleensä myös suoraan tuottajien toimeentuloon, joten tuottajilla on hyvä oma motivaatio noudattaa lainsäädäntöä.

Puutteista aiheutuvat riskit

Säännöstenvastaisuuksista ei aiheutunut vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle, sillä kyseessä olivat lähinnä yksittäiseen yhteen tilaan tai toimijaan liittyvät vähäiset puutteet. Havaittujen eläintautitapausten ei todettu johtuneen tuotantotiloilla tapahtuneista säännöstenvastaisuuksista. Eläintautiepäilyt ja tapaukset hoidettiin tehokkaasti, mikä osaltaan esti eläintauteihin liittyvien riskien toteutumisen.

Puutteiden syyt

Havaittujen säännöstenvastaisuuksien arvioitiin johtuvan yleisimmin yksittäisten toimijoiden tietämättömyydestä ja ammattitaidon puutteesta. Lainsäädännön todettiin muuttuneen mutkikkaammaksi ja osin vaikeasti tulkittavaksi. Toimijoihin todettiin kohdistuvan entistä enemmän velvoitteita, mikä lisää todennäköisyyttä, että joitakin vaatimuksia ei muisteta, ymmärretä tai muusta syystä rikotaan.

4 AUDITOINNIT JA MUU SAATU PALAUTE

Aluehallintovirastoista tehtiin arviointi- ja ohjauskäyntejä valvontayksiköihin yhteensä 19. Evirasta ei tehty Eläinten terveyden valvonnan arviointi- ja ohjauskäyntejä.

5 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

5.1 Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen

Evira järjesti koulutusta Aluehallintovirastojen läänineläinlääkäreille kahtena päivänä säädösten tuntemuksen varmistamiseksi. Lisäksi Evira järjesti Valmiuspäivän valmiuseläinlääkäreiden kouluttamiseksi sekä Ajankohtaista eläintaudeista ja eläinten lääkitsemisestä – teemapäivän kaikkien eläinlääkäreiden kouluttamiseksi eläintautitilannetta ja eläintautien seuranta ja valvontaa koskevien vaatimusten tuntemuksen varmistamiseksi. Eläinlääketieteen opiskelijoita 5. ja 6. vuosikurssilla koulutettiin säädösten tuntemuksen varmistamiseksi. Lisäksi Eviran asiantuntijat osallistuivat muiden tahojen järjestämiin koulutuksiin tuottajien kouluttamiseksi. Aluehallintovirastot raportoivat pitäneensä yhteensä 45 luentoa toimijoille liittyen eläinten terveyteen.

Tuottajakirjeillä, lehtiartikkeleilla, verkkoviestinnällä ja sidosryhmätapaamisilla pyrittiin varmistamaan toimijoiden säädöstentuntemusta. Tämä korostui erityisesti afrikkalaisen sikaruton, ja loppuvuodesta lintuinfluenssan torjunnassa.

Evira järjesti kunnaneläinlääkäreille yhden koulutuksen mehiläistäutien valvonnasta.

Aluehallintovirastot antoivat yhteensä 11 koulutuspäivää eläinlääkäreille eläinten terveyden ja hyvinvoinnin alalta (27,5 vuonna 2015 ja 35 vuonna 2014). Lapin, Lounais-Suomen ja Etelä-Suomen aluehallintovirastojen sekä Ahvenanmaan maakuntahallituksen tiedot puuttuvat, mikä selittää koulutuspäivien pienempää määrää. Arviointi- ja ohjauskäyntejä tehtiin valvontayksiköihin yhteensä 19. Arviointi- ja ohjauskäynneillä tehtyjä havaintoja hyödynnettiin koulutuksen suuntaamisessa ja sisällössä.

Evira järjesti afrikkalaisen sikaruton valmiusharjoituksen. Evira toteutti lisäksi Helsingin Länsisatamassa tehovalvontakampanjan Baltian maista laittomasti tuotavan villisianlihan löytämiseksi. Samassa yhteydessä Etelä-Suomen aluehallintovirasto tarkasti lemmikkien maahantuontivaatimusten täyttymistä. Yhdeltä matkustajalta takavarikoitiin Viron rajoitusalueelta peräisin olevaa villisian lihaa.

5.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen

Aluehallintovirastot pyrkivät varmistamaan korjaavien toimenpiteiden toteutumisen neuvomalla ja ohjaamalla kunnallisia valvontaviranomaisia. Eläintautilain mukaisia valtuuksia eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi käytettiin aluehallintovirastoissa 119 kertaa. Kaikki 119 olivat pitopaikoille annettuja päätöksiä taudin leviämisen estämiseksi. Toisin sanoen hallinnollisia pakkokeinoja (määräystä, kieltoa tai rajoitusta, hyväksymisen, luvan tai rekisteröinnin peruuttamista tai uhkasakkoa tai teettämistä) ei raportoitu koko maassa kertaakaan.

5.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet

Eviran ja aluehallintovirastojen järjestämissä koulutuksissa käsiteltiin ajankohtaisia ja toimenpiteitä vaativia eläintautien vastustamiseen liittyviä kysymyksiä sekä eläintautilainsäädännön toimeenpanoa.

Uusia ohjeita ja lomakkeita annettiin runsaasti lainsäädännön toimeenpanon varmistamiseksi esimerkiksi pakollisesta ja vapaaehtoisesta terveysvalvonnasta.

6 VALVONNAN RESURSSIT

Aluehallintovirastot raportoivat käytössä olevat resurssit yhteisesti kaiken eläinten terveyden valvonnan osalta. Lukuihin sisältyy siten esimerkiksi sisämarkkinasiirtojen valvontaa ja sen ohjausta, mahdollisesti osittain sivutuotevalvontaa sekä osittain eläinlääkintähuollon valvontaa ja valvonnan ohjausta tekevien henkilöiden työpanosta varsinaisen eläinten terveyden valvonnan lisäksi.

Eläinten terveyteen aluehallintovirastoissaissa käytetty työpanos (12,65 htv) oli hieman pienempi kuin arvioitu tarve (15,53 htv). Laskennallinen vajaus oli siten 2,90 htv.

Erityisesti resurssivajetta raportoivat Itä-Suomi ja Lounais-Suomi. Aluehallintovirastojen resurssivaje johtui osittain eläköitymisestä sekä muusta henkilöstön vaihtuvuudesta ja virkojen pitkistä täyttörajoista. Etelä-Suomen ja Länsi- ja Sisä-Suomen alueilla kunnaneläinlääkärien virkoja oli täyttämättä yksi ja Lounais-Suomen alueella kolme. Ahvenanmaan tiedot puuttuivat.

Valtuutettujen mehiläistautitarkastajien käyttö lisääntyi ja he tekivät vuonna 2016 tarkastuksia 26 tarhaajan pitopaikoissa (yli 100 tarhaa).

7 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN

Lainsäädännön toimeenpanon jatkaminen sekä eläintautiuhkiin varautuminen erityisesti afrikkalaisen sikaruton ja lintuinfluenssan, mutta myös muiden helposti leviävien eläintautien sekä laittomien tuontien aiheuttamien uhkien osalta työllistää valvontasektoria edelleen. Varautumista jatketaan harjoituksin ja toimintaohjeita uusimalla, sekä edelleen tehostamalla viestintää. Maakuntaudistus tulee lisäämään koulutus- ja ohjaustarvetta huomattavasti. EU:n eläintautiasetus aiheuttaa eläintautilain uudistustarpeen jälleen lähitulevaisuudessa.

Riskiperusteisuutta erityisesti eläintautiseurannan kohdentamisessa ja valvonnan painopisteiden valinnassa on edelleen kehitettävä ottaen huomioon tilakoon kasvu, ketjuuntunut tuotanto usealla sektorilla sekä muut tekijät, kuten ilmaston lämpenemisen aiheuttamat uhat. Tarvittava eläinten terveyden hallinnan tietojärjestelmän kehitystyö on toteutumassa todennäköisesti alkaen esiselvityksellä vuonna 2017. Tietojärjestelmä auttaisi osaltaan tukemaan tietojen saatavuutta, ajantasaisuutta ja hyödynnettävyyttä eläintautivalvonnassa. Toisaalta kehitystyö vie aikanaan henkilöresursseja valvonnan ohjaukselta.